

Szerkesztőség

Petőfi-utca 1. sz. II. emelet
Bérmontion leveleket csak ismert
késztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert
könyvnyomdájában.)

Hirdetéseket díjazás szerint.

Egyes szám 5 kr., ünnep-és vasár-
nap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen határ és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Table with subscription rates: Helyben másnap korra: 12 frt, Fél évre: 6 frt, Negyed évre: 3 frt, Egy hónap: 1 frt.

Table with subscription rates: Vidékre postán küldve: 14 frt, Fél évre: 7 frt, Negyed évre: 3 frt 50 kr., Egy hónap: 1 frt 20 kr.

Hirdetéseket helyben ártalanként. Százalékot nem adunk.

A király szavai.

Budapest, szept. 13.

Itteni mérvadó politikai körökben a
míg osztóznak az általános örömben,
mit Strossmayer megelégedetése idé-
zett elő, addig felháborodást kellettek
a hazaáruló püspök újabb megjegyzései,
hogy a korona sujtó szá-
vai daczára hű marad
el veihhez.

Ezt itt lázadásnak te-
kinthetik.

Nagy és teljes azonban az öröm a
királyi szavakra, mert azokat mindenki
ugy veszi, hogy a Felség azokban nyílt
kifejezést adott a magyar korona orszá-
gának elválaszthatlan összetartozandó-
ságáról. Teljes lelkiünkben örülünk an-
nak, hogy ezt a magyar király szemé-
lyesen hirdeti. Mert a korona varázsha-
tása épp úgy, mint a király személyes
kitűnőségiben levő vonzerő, kétségtelen-
ül nagy hatást gyakorol az ország
minden részében és bizonyára nem fog
a hatás elmaradni a király mostani útjától,
Horvátországban sem. Horvátország lakói
a fejedelmi hatalommal szemben való félté-
len hódolattal mindig dicsekedtek és különösen
hangsúlyozták azt még azon horvátok
is, kiknek magatartása és törekvései talán
nem éppen egyeztek meg szép szá-
mokkal. Minthogy pedig volt a közel
múltban idő, midőn némely horvát igaz-
tók, a király és a trónörökös állítólagos
támogatásával, vagy éppen költött néze-
teivel iparkodtak a horvát népet — fő-
leg a volt határvidéken — ámitani
és táborukba csalogatni: annak éppen
nagy jelentősége van, hogy a horvát
nép most saját szemével és fülével
győződhetik meg arról, hogy a magyar
kormány tagjai és Héderváry Khuen
bán a grata perszonák az uralkodó előtt,
és hogy az urak kik korteskedések alkalmával
az uralkodó felsége nevével
vagy állítólagos akaratával félre akar-
ták vezetni a népet, nincsenek a királyi
környezetében, sőt szembe vele sem igen
kerülnek, és határozott nyilatkozataival
m e r e v ellentétben állnak.

Nem ment ugyan ilyen messze a
király felséges személyének, illetőleg
nevének igazatára használásában az
egész horvát ellenzék. De, hogy még

mérsékelttér része is reményeket ipar-
kodott kelteni politikájára nézve, a kirá-
ly mostani horvátországi útja alkalmá-
val a hiszékenyekben, az köztudomású
dolog; de a belovári nyil-
latkozatok után egész
biztosan várhatjuk azt a jelentékeny poli-
tikai eredményt is, hogy minden remé-
ny és kombináció, mely a horvátországi
úthoz politikai változást csatolt,
teljesen meg fog hiúsulni. És így a tisztán
katonai feladatok mellett, e két negatív
eredmény politikai tekintetben is
konstatalható lesz azon egyszerű tény
által, hogy a király mily környezetben,
mely módon jelent meg és milyen nyil-
latkozatokat tett Horvátországban.

Az a hatást, melyet a király meg-
jelenése és nyilatkozatai a horvát népre
gyakorolnak, nem lehet eléggé údvösnek
és fontosnak mondani. Kétségtelen, hogy
csak údvös lesz a népre és politikára
nézve egyaránt. A kijázanodás prozesz-
szusa reméljük teljesen be lesz ott fe-
jezve és a régi veszedelmes tradíció helyett
új tradíció megteremtve. Ezen állításunkat
az események fogják igazolni.

Azonban ettől eltekintve, a belovári
uttal összefüggő katonai feladatok is ki-
váló figyelmet érdemelnek. Ő felsége
haduri kötelezettségeit oly szigorú lelki-
meretességgel veszi, hogy a felsőmagyar-
országi és erdélyre szaki tavalyi utazásai és
szemléi után, az idén szükségesnek tar-
totta Horvátországba is elmenni. És e
szemle fonyát nagy mérvben fokozta a
walesi herczeg részvéte azon. S mi két-
ségtelennek tartjuk, hogy uralkodónk
ujabbán sürübbe vált érinkezése a walesi
herczeg és a kitüntetések, melyek-
ben ez utóbbi udvarunknál részesül, nem
kis fontosságú jelenségei időnknek.

Bizonyítja ez, hogy ha Angliával
írott szerződésünk nincs is, érdekeink
szolidaritásunk vele, s a viszony a két ha-
talam és a két uralkodóhoz közt a leg-
jobb és legőrvendetesebb.

Es ki ne tudna ennek örvendeni?

Horvát-magyar politikai összhang.

Belovárról sürgönyzik szeptem-
ber 13-ikéről: Politikai körökben ma több
oldalról megbeszélés tárgyát képezte azon
örvendetes és feltűnő körülmény, hogy
Belovár összes ható-

ságai, a nagy egyesült
megyei küldöttség, a vá-
rosi tanács, sőt az ös-
szes tanférriak is tiszteleg-
tek Orczy báró miniszternél, Khuen-
Héderváry gr. bánnál és Be-
dekovich miniszternél. Orczy
báró miniszter, vendégeivel több mint két
órán keresztül behatóan társalgot az or-
szág állapotai felett.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

Aradmegye közgazgatási bizottságának
rendes havi ülése.

Szeptember 14.

Aradmegyei közgazgatási bizottsága ma
délután tartotta rendes havi ülését Pá-
bián László főispán elnökölte alatt.

Jelenvoltak: Örmös Péter alispán,
Száthmáry Gyula főjegyző, Lőcs
Reszó kir. adófelügyelő, Madzsar
Károly kir. ügyész, Vannay
János árvászüki elnök, Pálffy József
kir. főmérnök, Várjassy Árpád kir.
tanfelügyelő, Isackutz Károly dr.
főorvos, Joneszka László m. tiszti
főjegyző, Bánhidly Antal báró, Vá-
sárhelyi László, Nachtné-
bel Odón, Barkassay Kálmán, Si-
mon Jenő, Goldis János, Ta-
gányi István, Dániel László, Ta-
katsy Sándor dr., Kábede
Kálmán főjegyző, Páris György, Báb-
hidly István báró aljegyzők és Dál-
nok Nagy Lajos főispáni titkár.

Fabián László főispán az ülést meg-
nyitván, olvastatták a szakelőadók
jelentéseit.

Az alispán jelentése szerint a megye
területén a vagyon biztonság a múlt hó
folyamán 14 esetben és a személybiztonság 4
esetben zavartatott meg. Tűzsebet volt 62
esetben, 36 közsgyben. A tűzsebet összesen
24512 ft, melyből biztosítva volt 12400 ft
érték.

Árvaszüki elnök jelenti, hogy július
hónapról hátrálék volt 2574 úgydarab, ehez
érkezett a múlt hónapban 1943 darab, tehát
összesen feldolgozás alatt állott 4517, eb-
ből feldolgozatott 2243, hátrálékban ma-
radt 2274.

Adófelügyelő jelentése szerint a múlt
hóban állami adóban befolyt 255,092 ft,
hadmentességi díjban pedig 6956 ft, az
eredmény a múlt év hasonló szakához ké-
pest az állami adónál 14043 ft-tal, a had-
mentességi díjnál pedig 631 ft-tal ke-
dvezőbb.

Kir. ügyész előterjeszté, hogy a köz-
ponti fogházban a múlt hó folyamán letar-
toztatva volt 110 férfi, 10 nő, összesen
120. Ezek közül jogérvényesen elítélve volt

71. felebbezés alatt áll 18, vizsgálati fogoly
31. Munkával foglalkozott 48 rab.

Főorvos jelentése szerint a múlt hó
folyamán szoptatott a megye területén 1162
gyermek, 1019 felnőtt, összesen 2181 be-
teget. Ezek közül felgyógyult 1632, javult
212, meghalt 177, ápolás alatt maradt 119.
Az egészségügyi viszonyok általában kedvezők
voltak. Az állategészségügy állapota azon-
ban nem volt kielégítő.

Kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a Kő-
cs-egyesület a nagyhalmgyi iskola költségeinek
fedezésére 50 frtot adományozott. Az O-Pécsban,
Kovaszincson és Nagyhalmgyon, az utonnan alakult
iskolások megkezdtek szabályos munkájukat.

A közoktatási miniszter Murády
Emera volt magyar pécsai községi tanítóné-
nek 120 ft és Zsivuleszku Vazu-
l volt itlyői gör. kel. tanítónak 115 ft
rendes évi segélyt engedélyezett. Jelenti
továbbá, hogy Hőni György aradi
iparos a nagyhalmgyi, zsigmondházi és
szintyei népiiskolákban egy-egy teljesen fel-
szerelt iskolai esengetyűt adományozott.

A szakelőadók jelentései tudomásul vétel-
tek.

Vásárhelyi László, mielőtt a folyóügyek
tárgyalására tért volna át a bizottság, kér-
dést intéz az alispánhoz az iránt: Van-e bi-
vatalos tudomása arról, hogy az eleki lovas
osendőrök gyalog őrsé fog átalakítottai?
Ha a lapok ezen híre való, ajánlja, hogy a
közigazgatási bizottság a közbiztonság szem-
pontjából intezzen feliratot a belügyminis-
terhez az iránt, hogy az eleki csendőrsőrt
hagyja meg továbbra is lovasnak, mert e
rendkívül nagy járásban egy gyalogors
nem volna képes a közbiztonság igényeinek
megfelelőleg működni.

Örmös Péter alispán válaszulva a hozzá
intézt kérdésre jelenti, hogy hivatalos ér-
tetést kapott a kérdésben levő változáról
tudatja továbbá, hogy az eleki csendőrsnek
gyalog őrsé leendő átalakítá-
sakor, (december eslején) Szemlakon
egy új gyalog osendőrök fog rendszeresít-
tetni. Minthogy maga is osztja Vásárhelyi
abbeli aggályait, hogy az eleki járásban
egy gyalogors nem lesz képes a követelmé-
nyeknek megfelelni, pártolja Vásárhelyi
László indívanvát.

A közigazgatási bizottság ennélfogva
elhatározta, hogy e tárgyban feliratot intez
a belügyminiszteriumhoz.

Sáncs Lajos világiosi járási főszo-
gabíronák és Kulesár István árvas-
züki számvetőnek négy heti szabadságú
engedélyeztetett.

Kir. tanfelügyelő előterjeszté, hogy a
közoktatási miniszter Öpre János má-
cai gör. kel. tanító fizetésbeli kártalanítási
ügyében a közg. bizottság által hozott ha-
tározatot jóváhagyta, minek következtében a
járási főszo gabíró a 2000 ft-ot megha-
ladó kártalanítási összegnek a mácai
gör. kel. hitközség tagjaira leendő kiveté-

sére és három év alatt megfelelő részletek-
ben leendő behajtásra felhivatott. Kir. tan-
felügyelő előterjesztésére továbbá a zsig-
mondházi és a nagyhalmgyi köz-
gyi közgyi iskolákban államszegélyben
leendő részvételre tárgyakban felterjeszté
intéztetik a miniszteriumhoz, míg az
Ó-pécsai községi iskolások és előjá-
rások az utonnan létesített községi is-
kola részére az 5 százalék kivetésé és
birtokrendezés alkalmával a létesítendő köz-
gyi iskola számára kijelölt 41 hold föld
évi jövedelmének beszüntetése mellett költ-
séghatározat készítésére utasított. Végre
az előterjesztett aprób gyűdarabok köztü
felemeljük, hogy a Szapárdigyen megcél-
tautóvalasztás eredménye jóváhagyatott.

A bécsi lapok Strossmayer ellen.

Szeptember 14.

A kimagasló és nagy horderejű ki-
rályi tényit, mely szerdán Belováron
Strossmayer és kárhosa-
tos iskoláját porba sújtá, az összes ál-
lambu politikai sajtó nálunk és a Lajtán
tul kitoró lelkesedéssel, osztatlan örö-
m és hálaérzettel fogadja. A sajtó egy-
telmő nyilatkozataiból is konstatalni
lehet, hogy midőn a koronás fejedelem
a trón, az állam és az egyház vakme-
rősen megsértett méltóságának s érdekei-
nek szolgáltatott példás elégtételt, egy-
uttal a legteljesebb összhangban járt el
a monarchia államhá közérzletével.

E szigorú megrovás jelentős voltát
a bécsi lapok is veszerceikkben méltat-
ják s ezekből a következőket közöljük:
„Neue Freie Presse“
veszercekkéek fejtegetései szerint a hazas-
ias osztrákok nem lehetek kétségbe a fe-
lett, hogy Strossmayer eljárását csak egy
szóval jellemezhetni, a melylyel egykor egy
ünneppal osztrák miniszter Strossmayer ha-
ráit és elvtársait megbélyegzé — a ha-
z a r u l á s szavával. De az osztrák
kerlikai sajtó védzárszói alá vette Stross-
mayer sőt a „Vaterland“ a szem-
mértelenséget azon állításig vitte, hogy
Strossmayer azt a világmiszériót tulajdoni-
tának Oroszországnak, hogy a k a t h o-
likus vallást tisztezzék A z i a b a n .
„Most azonban, — folytatja a „Neue Freie
Presse“ — a diakovári püspök ur valószin-
tleg tudni fogja, hogy a legilletékesebb
helyen mily véleménynyel vannak az 6
oros és panszláv hajtalmáiról, s hogy 6
minden kértelmeiket kizáró nyilatkozattal
szemben még bátoroságot talált azon vi-
szonzásra, hogy az 6 lelkiismerete tisztas.
Több kisebb jelentőségű ügy elintézésé
után az ülé 11 órakor véget ért.

„Az ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Szeptember 15.)

Falun.

Írta: Lauka Gusztáv.

Tízán kifésült, gondosan elválasztott
hajjal, kikéfélt ruhában, kifényesített eszi-
mában, délután négy órakor látogatást tesz
az ifju válastotójánál. A jól ismert a ke-
gyeit ház udvarajtaja előtt zsebbelijével meg-
törölgeti oszimát, a maga jól körülnézve,
benyt az udvarba.

A hü házörző, a kedélyes komendor
azonnal csobolában kezd. De a benső ingerül-
ség nélküli csobolásban, mely olykor-olykor
csaknem állati kaoszagáá nemesből, van
valami sajátszerű, mit a házi kisasszony
azonnal felismer, észreveszi, hogy nem ide-
gének szól, s a mindinkább közeledő lép-
tekről az urfi is megismeri, minék követ-
keztében mindenekelelt a tükörhöz szalad,
hajkét és öltönyeit rendezezedi, azután
poroz és rakogat, végre serényen közel a
kandallóhoz vagy kemencéhez egy kar-
székbe ereszkedik.

Az urfi ez alatt, minthogy méltóságos-
san lépdel, a főszo ba ajtójához ér, ott kisé
megállapodik, az öt követő elhat megsimo-
gatja, mellényzsebéből tükörrel elbotot haj-
kefet von elő, fejét többször megkeféli, a
kis tükörben magát megnézegeti e ezen ré-
néve elkerülhetetlen ezemle után beko-
pogtan.

Teasék! — szól egy hang szolid
melegen.

Az ifju benyt, de mielőtt egészen be-
menne, vigyázva mind a távolásra, mind a
tempóra, a mult szebb idők maradó bec-
sü szabályai szerint komplementarozik.
A kisasszony is haladéktalanul feáll
előhelyéről a tele gráciával egy pukker-
lít vég.

Kivántam tisztelkedni!

Az ifju a huszadik látogatás alkalmával
is ezzel köszöntött be.

— Igen örvendünk, hogy szeren-
csénk van!

A kisasszony a huszadik látogatás alkalmával
is ezzel fogadja.

— Teasék helyet foglalni.

Az ifju helyet foglal.

A kisasszony azalatt kiszóvik, s vagy
a mamát vagy a tatát szólítja.

A mama vagy tata, vagy mind a ket-
ten megjelennek, minthogy rendszeren a dél-
utáni szunyókat végeztek, mindenekelelt
szemeiket dörzsolgetik. Az ifju rohan a
mamanak kezét csókolni, a tatával pedig
kezet szorit.

Mindannyian igen örvendenek, hogy
egymást ismét friss egészségben tisztelhetik.
Felméltik, hogy jól néznek ki, s tegnapi-
előtt óta, mikor utózor látták egymást
nem változtak.

A papa rágyújt. Az ifju tüzrel szolgál.

A marnának a strikkolást a kisasszony
keresi elő.

Az öregek közel a kandallóhoz foglal-
nak helyet; az ifjak jó távol a szög-
letben.

Osakhamar azután a társalgás megke-
zdetik.

— En Fáni kisasszonyról álmodtam az
éjszaka, találja ki mit? — szól az ifju só-
hajtvá, és nagyokat pillantva.

— Ki tudná azt kitalálni! Hi, hi, hi,
— válaszol és mosolyog a lányka kedé-
lyesen.

— Be bohók is az ifjak! — jegyzi
meg a tata mosolyogva, s pipájából bodor
füstököt erget.

— Remélem, nem a paradicsombeli? —
jegyzi meg a papa.

— . . . Nekem se kellett több, a kigyó
előtt termsk a fejét egyetlen caspással ketté
hasonított.

— Károly ur igazán bátor ifju.

— Biztosított Fáni kisasszonyt, hogy
öbren hasonlónul teendtettem.

— Oh elbizsem.

— Bizony még az lett volna derek, ha
öcsém retirált volna; én fiatalabb koromban
csupa galanteriából egy damáért egy sár-
kánnyal is megvittam volna.

— Ugy — van erősíté a mama. —
Emlékszem, kedvesem, mikor a kukoricza-
földön egy nekivadult bikától mentettél
meg.

— Ökör volt, kedvesem, de anyyi igaz,
hogy nagyon szilaj volt.

— Az ökör szarva még hegyesebb, mint
a bikáé.

— Mivel miatta magát tegnap, Fáni
kisasszony?

— Reggel a háziakban foglalkoztam,
délután a Raphael és Angelizát olvastattam.

— Oh, az igen érzékeny román!

— Örömmel hallottam, hogy az öcsém
fizetését megjavították?!

— Százötven bankó forinttal! Tökéle-
tesen meg volnék sorommal elégedve, csak,
még egy jó és szép feleség kellene.

A mama köhög, a tata ásit.

Az ifju a lányra néz, a lány elpirul.

— Láttam a Fáni kisasszony rózsáit.
Igazán gyönyörűk.

— Oh, boosánat, igen, dehogyan,
csak hogy már . . .

A lány távozik; osakhamar aztán
megjő a fánkokkal.

— Eletemben nem láttam szebb és
nemesb külsejű fánkokat.

— En a külsőre nem sokat adok;
kóstolja meg kedves öcsém.

— Engedelmmekkel!

Az ifju azután öt darab fánkot meg-
osztik, a nélkül, hogy az utolsó eltakarítás
előtt nyilatkoznék.

— Olivadékonnyak mint a mauna, sama-
tosak, mint a nektár.

— Igen, igen, zamatoságukat a lekvár
adja — igazolja a mama székértői nyuga-
lomal.

— Valóban egyedül készitette Fáni
kisasszony a fánkokat?

— Igazán mondom egysegedül! —
erősíti a mama s még utána teszi:

— Ez még nem minden; tegnapielőtt
olyan riskása-kókot csinált, hogy még az
alspán is megdicséerte.

— Engedtessek meg nekem, es ügyes
kezelet ajkaimhoz emelhetnem.

Az ifju a leányka keze után nyul.

— Ma . . . ugyan . . . kérem . . .

A szülék elfordítják szemeiket.

Az ifju kisé messze előre hajol széké-
ről s jobbtördőre hanyatlik.

A szülék a lármára visszafordítják sze-
meiket.

Az ifjak elpirulnak. Károly menteg-
tődzik. Hamar azután tülést elfoglalja.

— Szabad-e tudnom, kiéek készül e
remekm?

Fáni ismét elpirul, a tata és mama
mosolyognak.

— Minő kedves színek: kék és fehér.

— A húség és ártatlanág.

— Mit gondoltok, nem jobb volna, ha a
kertbe mennénk, és élveznők a tiszta, údo
levegőt?

Károly és Fáni azonnal leugrólnak.

— Leányom, zárj be jól mindent, s
vedd magadhoz a kulcsokat.

Az öregek s az ifju az udvaron át a
kertbe mennek.

— Károly öcsém. Ugy tudom, hogy
maguknál nyugdíjról biztosítva vannak a
tiszviselők?

— Oh igen! Sőt még az özvegyek is!

— Keresztyéni és becületes intéskéd-
és!

Osakhamar Fáni kisasszony is meg-
jelen.

Az öreg néhány lépéssel előbbre hozza
nejté magával.

— Fáni kisasszony! Itt es illatos fák
áryaiban kifejezhetlent éreik keblemben.

— Néze csak ezt a gyönyörű dufla
violát.

— En csak egyetlen rózsát látok, s
azt szeretném nézni mindörökké.

— Hát ez a fehér szegfü?

— Egyetlen tavaszt ér, s azután elhervad.
— Szegény szegfü.

aligha javítható ama vélemény. E császári rendreutasítás azonban, melynek kezdőszóiban a rendreutasítás minden jó osztrák bizonyára örömmel üdvözli, kérvénnyel tovább terjed, mint eme német nevű pászvár püspök személye. Mindenekelőtt, úgy véljük, ebből egy jól kiérdemelt rész ama önkényes mentőhatározatot illeti meg, mely a püspöki távirát által okozott megtékoztetés elől kitérési elősíetelt úgy először az egészét a faközönös osztrák ellenek perfü koholmá nyának tűntesse fel — és ezután, hogy a támadt tüzet szentelt vízzel olosta. „Az állam és egyház ellen” intézett lépés védelmével méltán kiérdemelte az e lépés méltaságából is a maga részét. A belvári császári felelet tükör egyezseregminde a klerikális párt részére. Ilyen eme párt hites osztrák üzafész, mely azon igényvel lép fel, hogy csak a törvényhozhatj Ausztriát, hogy ő a trón első és legbiztosabb támasza. Ilyenek ama párt erkölcsi alapjai, mely iskoláinkat reformálni akarja és azt hirdeti az egyházi szászékéről, hogy a jó erkölcsöket akarja beoltani az ifúságba, melyek eltűntek az iskolákból. Még egyházi hivatása is oly kétes a pártnak, hogy a császár ajkairól kell hallania, hogy a mit ő oly buzgó védelmezett, az nemcsak az állam, hanem az egyház ellen is irányult. — A „N. Fr. Pr.” ezután kifejti, hogy a császári szavak a püspökben a pánzlávo t süjták, kinehez a hitokirati tanács többségének vezérei feliratot intéztek, dícsérve azt a működet, mely a kievi táviratban kifejezésre talált. „A szláv kölcsönöség”, mint Ausztriában a pászváriamust nevezik, veszedelmét jelent Ausztriára nézve, pedig ez képezi a csehnek, szlovének, horvátok nemzeti törökvesének tárgyát, akiknek az osztrák kormánypolitikát támasztékul kellene szolgáljanok. A belvári rendreutasítás mérvét az egyházi és politikai állás szerint kell megítélni, melyet a rendreutasított elfoglalt.

A „Pressé” Strossmayer ama állítólagos válaszára vonatkozólag, hogy „Felső! az én lelkümeimet tiszta”, a következőket írja: „Azok után, amit már előzőleg vett, e felelet aligha volt meglepő a szerencsétlen ember részéről. A katolikus egyház oly püspöke, ő felsége egy olyan válaszóba belső titkos tanácsosa részéről, a ki szemben az orosz orthodox klerikálisok és a háromprósba pászváriak által rendezett ünnepélyvel formálisan térdre borult „Oroszország világtörténelmi missziója” előtt, a melyet állítólag isten „tűzött ki e birodalom elé” és ez által azok közé sorakozott, a kik ugy a katolizmusnak, mint a monarchiának keleti politikájának hagyományos ellenségei, — egy ilyen emberrel fel lehet tételezni, hogy nincs tisztában szavainak horderejével.”

A „Neues Wiener Tagblatt” e mellányolva az esetnek rendkívül fontosaságát, történelmi jelentőségét, azt említi fel, hogy a pászváriok már örültek, hogy annak idején az „ad andiumum verbum regis” elmaradt, s így a kievi táviratban semmi megtékoztetés volt nem találtak. — aztán így folytatja: „Strossmayer püspököt nem tisztelték meg azal, hogy őt külön az udvar elé idézték: en passant, csak úgy mellékesen hallhatta a császár ajkairól az élesen talált kommentár táviratát.”

A „Wiener Tagblatt” kifejtve, hogy minő esztelen vakmerőség volt Strossmayerrel a király leasúto szavára azzal válaszó: „Az én lelkümeimet tiszta”, cikkeit így folytatja: „Lehet-e tiszta lelkümeimet, a mikor a katolikus egyház egy püspöke porba veti magát Oroszország előtt, mely elég gyakran ragalmazta a katolikus egyház? Tiszta-e a lelkümeimet, ha a egy katolikus püspök lelkesedik az orthodox egyházért, mely ellentétben áll a pápával és a katolikus egyházzal? A

Látszat és való.

(Regény öt könyvében.)
— A „Arad” és „Buda” számára németből fordította: —
D E N I S E .
Első könyv.

I.

Elendből az országot egy fenyő, komor erdővelgőlyön ut vezet Schierker, mely a szoraszabb Brocken-terület egyedüli faluját képezi; ezt az utat mind azok szokták használni, kik Bodevölgyből akarják elérni a Brocken-t. A fenyők alatt félhomály uralkodik és kellemes hűvöség. A sűrű zölden át alig törhet keresztül egy-egy tűzes napágar és a hideg Bode osergedése szinte alatosan hat az emberre, a mint melodikus zajjal né magának utat a mohnótta szikla darabokon keresztül.

jubilaeumi ünnepe alatt Kievbenn annak a kosák-hetmannak a szóbrát leplezték le, aki a katolikus egyház ellen harcolt, aki a katolikus templomokat szétrombolt, aki a katolikusokat kor és nem különbség nélkül a legvadabb kegyetlenségel megsemmisítette. Lehet-e tiszta a lelkümeimet, a mikor egy katolikus egy ünnepélyen ünnepélylyel rokonszenvez? Még csak a válaszó szempontját sem kell először állítani, csupán eufóniáig és e m b e r i e g k e l l g o n d o l k o z n i a n a k t u d á s á r a , — hogy minő véleményre kell a kievi jubilaum felől táplálni. Oroszország „nagy világméssziója”, melyről Strossmayer püspök szölet, csak is az orosz világralmat jelentheti. Tiszta-e a lelkümeimet, ha egy magyar korona iránt hűséggel tartozó püspök annyira ellentétbe helyezkedik a magyarok érzelmeivel és a monarchia érdekeivel? Talán Strossmayer az a naiv, a ki a maga ártatlanságában a politikai és vallási ellentétet nem ismeri? Ha Strossmayer püspök annyira lelkesedik Oroszországért, tudnia kell, hogy a ezakok saját felekezettük püspököivel mikép szoktak bizonyos körülmények között elbánni. Az erupát államok tisztelik az egyház jogait és szabadságát. Oroszországban a vallás fellett a csár uralkodik a vannak kolostorok, melyekben az akadékoskodó püspökök biztos mendekeket találnak egész életükre.

A „Wiener Allg. Ztg.” következőleg vézi cikkeit: „Még most is tartozkodunk kell attól, hogy Strossmayer püspök magatartását az egyedül megfelelő szóval illessük: még kételkedünk kell, hogy a harciszponvedélye a közpörök egyházi hatalmasainak leggyöhibeibb tulkápaáira emlékeztető püspöknek vajjon lesz-e elég becsülelézése arra, hogy az uralkodó rendreutasításból levonja a megfelelő konzekvenziákat; bizonynyal azonban a vihar, mely a püspök feje felett kirtör, tisztítólag fog hatni a birodalom némely északi és déli szláv kerületeinek zavaros, vesztéseres atmoszfájára. Az uralkodó félremagyarázhatatlan hazaárulásnak nyilvánította a többé-kevésbé álcázott kazerókitást a pászvári vízzel, a melyet a szláv szavak melyeket ő felsége Strossmayer püspök szemébe vágott, visszahangozni fognak mind-azoknak a szlávok, kik könnyelműen szét akarják rongálni a gátakat, melyek a monarchiában a szlávok utját állják.

A „Vaterland” esztörtéki száma, a mely lappak a fennforgó ügyben való nyilatkozatait öröklődésnek várhatjuk, nem érkezett meg. Hir szerint, konfiskáltot.

Belovár, szept. 13.
Igen érdemes a mai hadgyakorlatokról megemlékezni. Érdekes mozaikat voltak nevezetesen a lovasságnak egy összeapasa és a nyugati fől zömének a m a d á s a . Miután a gyakorlati vezetőség rendezte értelmében a határvonalakot, melyek 16 kilométernyi távolaságban voltak egymástól, nem volt szabad állapni, inkább csak későn kerülhetett a dolog. Ellenben nemcsak a mindkét részen levő lovasság, hanem a lovasság mellé osztott és H u b n e r b á r ó ezredes parancsnokasága alatt álló 31. vadász zászlóalj is hamar tűzbe került. A király, a w e l s e i

hadgyakorlatokról.
Belovár, szept. 13.
Igen érdemes a mai hadgyakorlatokról megemlékezni. Érdekes mozaikat voltak nevezetesen a lovasságnak egy összeapasa és a nyugati fől zömének a m a d á s a . Miután a gyakorlati vezetőség rendezte értelmében a határvonalakot, melyek 16 kilométernyi távolaságban voltak egymástól, nem volt szabad állapni, inkább csak későn kerülhetett a dolog. Ellenben nemcsak a mindkét részen levő lovasság, hanem a lovasság mellé osztott és H u b n e r b á r ó ezredes parancsnokasága alatt álló 31. vadász zászlóalj is hamar tűzbe került. A király, a w e l s e i

— A fillemüle a szeretök madárkaja. — Mindketten elhallgattak. — Aztalatt a szülők is megérkeztek. — Alkonyodni kezd. Károly illedelmesen köszön, megígéri, hogy rövid idő múlva ismét tisztelegni fog, és távozik. — A kert deszkakerítésének hasadékaiban még viszszakukuekál Fáni kisasszonya. — Fiam, meg most sem tudom, mit gondoljak a gyakori látogatásról? szól az öreg ur. — Hallgass! Hallgass! Károly mindössze másfél éve jár Fáninhoz. Te három egész évig jártál hozzám, a még sem nyilatkoztál. — De nőül vettelek, nemde? — A hadgyakorlatokról.

herceggel, Rudólt trónörökösrel, Józeffel, Vilmos, Ottó főhercegekkel, Beck b. altbornagygyal, a vezérkar főnökével és a többi kiserítelleggel, mintán a talaj egész Szeve rini megzemlelték. O-Paljániczára és végül innen délre egy magaslatra mentek, a melyen a nyugati fől túzósra, az 5. uhánus ezred 6-dik százada — és a 10-dik honvédhuszárezed 4. százada voltak központosított állásban elhelyezve. A 13. lovasandár parancsnoka, N é m e t h y vezérőrnagy, jelentett tett 6 felségének, mire a király a ma éjjel ideérkezett honvédelvossági felügyelőt, H e n n e b e r g altbornagyot, igen szivesen üdvözölte és a velszi herceggel fordult, megjegyzte: E n g e d m e g , h o g y b e m u t a s s a m n e k e d H e n n e b e r g a l t b o r n a g y o t , a k i n e k á r d e m e , h o g y a h o n v é d h u s z á r o k o l y k i t t n ö c s a p a t o k k á v á l t a k . A v e l s z i herceg az altbornagyunk kezét nyujtva, megjegyzte, hogy már az ide lovaglás alatt kifüszé bámulatát eme huzárezed felett, m e l l y r ő l e s o d á l k o z v a h a l l o t t a , h o g y h o n v é d e z r e d .

Miután ő felsége mindkét ezred előtt ellovagolt, Patkovacz felé indult, hol rövid ideig Korvin altbornagygyal beszélgetett és aztán a lakosság által mindenfelé élénk zsivókással üdvözölve Laeovoy déli kijáratához lovagolt. A lovaglás a legsebebb ügéstében történt. A király mindenütt első lovagolt. Rövid tájékozas céljából tartott pihenő után ő felsége ismét tovább lovagolt, hogy az ellenséges lovasság közelédekert megkintesse. Csakhamar mindkét oldalról őrszatók tűntek fel, a felderítő szolgálat a legnagyobb ügyességgel és szép eredményvel teljesített. A 8. huzárezed 5. százada — a 2. század a hadosztály zöme számára rendeltetett ki — óvatosan a jassenovai nagy erdőhöz ért. 1. század a Raecasaka partig tolatott előre. Ekkor azonban már az ellenséges lovasságnak mind a 10. százada csapatoszlópalok a patak túloldalai magaslatain Kozarovoztól délre tört fel.

Egy ideig az ellenfelek ez állásban maradtak meg. Végre N é m e t h y vezérőrnagy parancsot adott, hogy a honvédhuszárók a patakon Tasovoztól délre menjenek át, a falut fedeztetel használva. az ellenfelet oldalban támadják meg és annak figyelmét izykezzék elvonni. A mint a huzárezed a hegymélyedéskől kibontakozott, az uhánusok több helyen álltéltek a patakot, megkerülték a falut és villámgyorsasággal kijelődve az ellentéle fényes rohamot intéztek. Az összeapasa a 131. magassági ponton levő közvetlen közelében történt. A honvédhuszáróknak az volt a feladata, hogy csak demonstráljanak.

Az uhánusok tüzszarnyaikat a nyolcas huzárókat. E pillanatban az erdő széléről mindenkinnek legnagyobb bámulatára, a vadászok jól irányzott pükathéz nyitították és a döntőkök, F i e d e r veterőrnagy és T e r k u l j a százados, kénytelenek voltak kijelenteni, hogy dacára a briliáns rohamnak, tekintve hogy a támadás igen szivesen fogadtott és különösen miután a gyalogság tűzleise is közbejött, az uhánusoknak és huszáróknak vissza kell vonulniok. A vadászoknak e helyen és ez időben történt meglepése oly roppant feltűnést keltett, hogy a döntőkök és a gyakorlatvezetőség azonnal vizsgálatot indítottak annak kiderítésére, hogy mikép érkezettek a vadászok és pedig a legjobb kondícióban ide olyan gyorsan meg.

Bebizonyult, hogy fél 6 órakerkekedtek és felez órási utat előzvid idő alatt, szokotlan nehézségeket leküzdeve, tényleg

tássa a többiekkel oly nagy ellentétben állott.

— Az idegen nem tehetett egyebet, mint-hogy őt jól szemügyre vegye. Valami rendkívül volt arcában, a mi őt lebilincselte, csak azt nem tudta miudjárt, a tiszta szörke szemek voltak-e, a finoman metszett orr, az erőlysen formált szá, a tömötté hamvas száke haj, vagy pedig mindez öszevev, a mi e fejnek oly jellemes kifejezést kölcsönözött. Ehhez járult még a magas karcsu és mégis arányosan telt törmet — egy királynd megjelenése egy csapat kedves szobaczius köz.

Igy képzeltem magamnak mindig Chrimhildet, vagy ama északi hadsereg egy királyfi felelőségét, melyekről a munda regély, — gondolá magában a szemléző.

Bizonyára külföldi, talán Norvégiból vagy Svédországból való. Az nem lehet, hogy az üttétre bizott bakfisekhez tartozék, de úgy sem néz ki mint egy tanitón, ehhez nagyon is bűszkén és öntudatosan tartja szép fejét. Vajjon ki lehet?

Ez elmékedések közben a két nő közeledett az idegenhez, úgy hogy az minden egyes szót megérthetett. A fiatal nő közonyosan ráette kezét az idősebb karjára.

— En azt hiszem, hogy ön ok nélkül aggdódik, kedves Brümmer asszony, — mondá mely, zengzets hangon. — Ida bizonyosan sülét tett az erdőben és visszatér egy óra múlva. Ő egy fantasztikus gyermek és elég akaratos ahhoz, hogy egy kis regényességgel eszeressen magának, a mihez nem talál alkalmat az intézetben, a miből én ugyan már kinőttnék talalom. Bizék csak benne, rövid idő múlva ismét itt lesz.

— De hirtelen — a rossz példa a többiekre nével — ajgatott az igazgatónő. Ön tulságosan eméződen vélekedik az lida hatalmat megaviselete fellett, de önnek nincs is az a felelőssége, mint nekem. Nekem gondoskodnom kell tanítványaim testi és lelki jólétéről. Intézetem jó hirtenevű közzaktatva van, ha megtudják, hogy a fiatal nő egyike kivált rosszakaratulag az én felügyeletem alól!

gyalog megtették, — ezzel oly cselekedetet vive végez, a mi parját aligha találja. A v e l s z i herceg ismételtén kifejezést adott meglegedésének a szép katonai látvány felett. Innét ő felsége lépésben a szántóföleken keresztül Budinaoba lovagolt vissza, hova éppen a nyugati fől északi hadosztálpánk eleje érkezett meg, mely — mintán ellenséges erők tűntek fel — 4 ütteggel a Budinaótol délre fekvő magaslatra vonult fel. Pár peroczel később mindkét oldalon a gyalogság is belevegnylt az ütkezetbe. Hranilovics dandárnoknak a keleti főlől csak 4 zászlóalja volt, a 82. honvédgyalogsági dandárt tartalékban hagyta; a mint később beigazolódott, erre nagy szükség is volt. A nyugati főnök parancsnoka, K o r v i n altbornagy, ugyane itt csak demonstrált és ezért használt oly sok tüzérséget; minthogy azonban hosszú ideig lehetetlen volt megállapítani, vajjon e tüzérség mögött ninosenek-e őszpontositva nagyobb gyalogság erők, K i n n a r t altbornagy kényszerítve érte magát az ütkezetet rövid ideig elbanni, különösen azonban ntegeit a helyen megértesít. Ő felsége rövid ideig K i n n a r t altbornagygyal és H r a n i l o v i t s v e z é r ő r n a g y g y a l b e s z é l g e t t e t t , m i e l t t m e g b á m u l a t t v a a v e l s z i herceg ez megdicsértetve a király és Vilmos főherceg által a 26. ütteggel egy üttege és a 13. hadtest tüzérezed egy kényly üttege a domb csaknem járhatatlan lejtőin a leggyorsabb ügéstében rohant föl. A felvonulástól az első lövésig csakis 1 peroc 28 másodperc telt el. A v e l s z i herceg leszállott lováról és kijelente, hogy itt maradjon, hogy a mindinkább kifejődő tüzérségi harozot — az őszes agnyuk úgy innen, mint tultól szakadatlanul szölköz — végig nézze, a k i g á l y , R u d o l f trónörökös és a kisérő azonban Ramberg br. lovassági tábornok hadtestparancsnokkál vágatva mentek Úr Raeca-ba, hova épp azon pillanatban érkeztek, midőn Korvin altbornagy 11 zászlóaljjal a szokotlanul nagy távolaságból csaknem szüntelenül erdőn eszejében, melyedéseken, tengeri földön és falu-szorosokon át menetelve, — csaknem egészen fedve, ez Úr Raecaóól délkeletra eső magaslatokra megérkezett. K i n n a r t vezérőrnagy, ki ez irányban vette Fraenzel dandárnokot, még első gyorsan magához vonta a 82. honvéd-gyalogdandárt is és a jassenovai erdőtől északra heves ütkezett fejlődött ki.

A támadók minden földhullámot, sőt végül még a szántott föld melyedéseit is felhasználták fedezetnek, de csak lassan és biztosan nyomultak előre; különösen a 83. honvédgyalogsandár, melyet ő felsége előnyomulásban követett, tuntekte ki magát. A döntőkök: G a l g o c y altbornagy, K r o p a t s e k , F o r s t n e r és M a y e r ezredesek, kénytelenek voltak a keleti felet legyözöttnek jelententik. Ekkor ő felsége jelt adott, hogy minden kirt jeladása nélkül rövid szünet tartassék. A csapatok 150 lépésnyire közelittek meg egymást. Ő felsége a legmelozebb szavakkal dicserőte meg a 83. honvéd-gyalogságot, a d a d á s , h o n v é d g y a l o g s á g ; K l o b n e s e r ezredesét. A z ő h o n v é d d a n d á r a l e g e g e l i s m e r e s r e m é l t ö b b b a t v e g z e t t e u g y a m e n e t l é s e b e n , m i n t a z ü t k e z e t b e n ; k ü l n ö s e n d i c s é r t e t é r d e m e l a t z f e g y e l e m . K e s z b b a k i r á l y o d i c s é r t e t J ó z s e f főherceget el is ismételte.

A két északi hadosztal egyideig még folytatta az ütkezéket, miután az itélőbírák a tüzérségi ütkezéket el nom döntöttnek itéltek. 1 óraker ő felsége Drijanovaczba lo-

— Brümmer! kiáltá a legmagasabb hangon, Adolf, hol maradsz? Kérlek jőj ki azonnal hozzám!

A bejáratnál megjelent egy kis vézna férfi, fehér nyakkendővel és aszkeleretti szemövegvel, mely jelenleg valósintleg a szomorúságtól egészen az orrára csuszott.

Szulmálapját az egyik kezében tartotta, a másik kezében egy fehér kendővel intett, melylyel gyakran kopasz homlokát törülgette.

— Jövök, szívem jövök! — kiáltott szaladva. Csak esillapodj le, hiszen még minden jóvá lesz.

— Beszélél a korosmárossal — és a kalauzokkal?

A kis ember vállat vont, a legvégső zavart áruva el vonásain. Nem ér az semmit, édes Amália, a kalauzok megvannak rendelve és kötelesek utasaikról gondoskodni, a korosmáros azt állítja, hogy nem lehet el a házól és te befogod látni, hogy igaz van, tehát. —

— Oh ezek az emberek, ezek az emberek! — kiáltott Brümmer Amália asszony pathétikusan, — mit csinálunk most?

— En azt hiszem kedves Amália, hogy mi most egyebet nem tehetünk, minthogy nyugodtan várjunk itt. Talán, sőt mondhatnánk biztosan, visszatér az eltávedt báránya önkénynt a védő istállóba.

— Hallgass! — formált az igazgatónő férjére a fiatal leányok kacaja közt, a kik e jelenetben sok komikumot találtak. Azután szigorú arcezell fordulva tanítványaikhoz: „Hölgyeim egyelőre itt maradnak, azonban nem engedem meg senkinek, értik, senkinek, hogy a házat engedelmem nélkül eihagyja. És most jöjjenek a kertbe reggelizni.

Ezzel méltóságteljesen távozott, követve félénk férjétől és a fiatal leányok sorocgeltől. kik suttogva eserdíték ki véleményeket a kielmetlen esetről és a boss-antó akadályról, miálta az utiprogramum zavart szenvedett.

A turista figyelmesen kísérté mind e jeleneteket és épen indulásra késült, mikor a vézna öreg ur a házat elkürtle, egyenesen felsője tartott.

valgot, a hol az udvar tagjaival és hadrétevel kocira tilt és fél 3 óraker ért Belovára. A hadgyakorlat megszoktatott és a határvonal a gyakorlati vezetőség által Kozarovaczba patakkal jelöltetett meg. O r e z y és B e d e k o v i c h miniszterek és K h u e n h e d e r v á r y gróf bán delútan kocsin a gyakorlatörre mentek. A gyakorlati vezetőség ma Severinben marad, 6 óraker u d v a r i e b é d v o l t 56 teritékre.

Külföld.

Bulgáriáról ír a moszkvai „Moszkva szikja Vjedomoziti” pétervári levelezője a állítólag megbizható forrásból azt közli, hogy a peterhofi császári találkozás Bismarck Herberl arru hasznáta fel, hogy megtudja, mit kíván Oroszország a bolgár kérdésben. Giers előadta, hogy Oroszország Coburg hercegnék Bulgáriából való kiűzését kívánja, s azt, hogy a bolgárok a berlini szerződés értelmében, szabadon választott szobrjában oly jelöltet válasszanak meg fejedelemmé, ki már előre a hatalmak jóváhagyását megnyerte. Giers azon ígértet kapta, hogy Németország ezen orosz kívánásokat elő fogja mozdítani, most azonban, két hónap multán, teljesen illetékes helyről vett értesítés szerint, Németország á buválla és nem titkollja, miszerint nincs azon helyzetben, hogy bármit is tehessen az oroszok bolgár ügyi kívánásáigai nak kielégítésére, mert a peterhofi találkozás után tett tapogatózó lépések bol g e g y ö z ö d ö t t , h o g y A u s z t r i a - M a g y a r o r s z á g j ö z s á n t á b o l h o z z á n e m j á r u l a b o l g á r k é r d é s e n e k o r o s z p r o g r a m m a s z e n t i e l i n t é z é s e s z e h z . N é m e t o r s z á g m é g d i p l o m a t i c z i a i u t o n s e t a m o g a t h a t j a a z o r o s z t ö r o k v e t t , m e r t a z e l l e n k e z u e k a s z ö v e t s é g i v i s z o n y n a l , a m e l y e n A u s z t r i a - M a g y a r o r s z á g h o z á l l . — A levelező Németország elhatározását előnyönesnek találja Oroszország nézve, mert a Németország által, ennek kezdeményezésére, felajánlott támogatás bizonyos kötelezettséget rótt volna Oroszországra Németország irányában, pedig hat Oroszországnak az all érdekében, hogy teljesen szabad kez legyen. A mi a bolgár kérdést illeti, azt, mihejt megjön a kellő alkalom, elintézi Oroszország egymaga is, saját belátása szerint és közvettők kizárásával.

A német-orosz viszonyok és az európai béke. A berlini „Post”, a német külgügyi hivatal egyik organuma, érdekes fejtegetéseket közöl a politikai helyzetről. A többi közt azt írja: —

Mi a gyümölese a német politika eddigi, kirtassal folytatott fáradozásainak? Nézetünk szerint eredménye igen sebes. Az orosz politika ugyanis oly cziokot követ, melyek nemcsak egy „európai” hatalom célzáival keresztedzőnek, csakis a német politikával nem. S mégis a pászvári párt közel állt ahhoz, hogy az orosz politikát oly ultra sordorja, a melyen minden áron Németországot kellett volna, mint Oroszország közvetlen ellenségét levernie. A pászvári párt az akarja, hogy hargyjon fel Oroszország minden vállalkozással, minden megszerzett poziczió erősítésével, a mig a német hatalom megtérve nincs, hogy egy pillantra se legyen Oroszország keze Németországgal szemben megköve.

Ezen elhalasztási politikában fentartja a pászvári párt egész befolyását a valóban Németországnak nincse oka ezen politikát csak a legkevésbé is kifogásolni. Hiszen az tulajdonképp az általános béke ideiglenes fentartására szolgál. A mi pedig a pászváriok másik törekvését illeti, hogy meg kell törni a német hatalmat, az elé Németországon teljes elhatározással tekintenek, habár megkiseríték azt is, vajjon nem volna-e lehetséges utját vágni az őrtlet ezen politikájának. A német kanzellár, úgy látszik, megtalálta az eszközt erre nézve is. A z e l h a l a s z t á s i p o l i t i k a O r o s z o r s z á g b a n k i t e r j e d m o s t n e m c s a k a z o r i e n t a l i s c z é l o k ö s z e s m e z e j é r e , B u l g á r i a v i s s z a s z e r z e s é t i s b e l e é r t v e , h a n e m a p á n s z l á v o k a z o n c z é l j á r a i s , h o g y a n é m e t h a t a l m a t m e g s e m m i s i t s é k . B e l e é l t k m a g k a t a b b a s z e r e p e , h o g y v á r a k o z n i f o g n a k , m i g m a j d b i s o n y o s e s e m é n y e k e a K e l e t e n v a z y F r a n c z i a o r s z á g b a n , a z o r s z a k c z i ó n a k t e r m e s z e t e s é s e l ö n y ö s a l k a l m a t s z o l g á l t a t n a k . D e e m e l l e t a r r a a z e l h a t a r o z á s a i s j u t t a k , h o g y l e g k e v é s b b e s e m f o g j á k s i t t e t n e i a z ö s z i t t e k o z é t N é m e t o r s z á g g a l , m é g k e v é s b b e a z t m e t o r s z á g e s e n f e l i d é n i . N é h á n y , m i n d e n e s z e r t e n g a y o n k e v é s á l l a m f e r f i n a l t n a n a z n é z e l i s u r a k o d h a t i k , h o g y a k i m a r a d h a t l a n e s e m é n y e k v a l a m e l y i k e , m e l y e k n e k e l l e b b ö t t ö b b m e g l e l v á r t o z t a t n i a v i l á g h e l y z e t é t , t a n m e g i s s z a b a d i t h a t j a O r o s z o r s z á g o t a n é m e t b i r o d a l m a l v á l ö ö s z e t t k ö z é s s z ü k s e g é t ö l . I g y h á t a z o r o s z c s á z á r i c s a l á d u t b a n v a n b i r o d a l m a g y t á v o l i t a r t o m a n y á b a ; a h a d s e r e g á l l o m á n y a c s ö k k e n t v e l e t t a g y a s l o g s á n k , b á r n e m a s p e c z i a l i s s e r e g y e k n e l v á l ö s z a b a d s á g g a l á l a l , a z o r o s z p é n t ü g y m i n i s t e r s i k e r e s k i s e r l e t e t t e s z a r u b e l j e g y z é k á r f o l y a m a i n a k e m l e s e r e . D e a d o l g o k m o s t a n i á l l á s a t t e r m é s z e t e s e n o l y a n n a k k e l l t e k e n t e n k i n t , m e l y a t a r t ó s á g b e n s ő e l ő f e l t e t t e l e k n é l k ü l l ö z i . s m i i s z t h i s z e r t e k , h o g y a v i l á g v a l a m e l y t á j á r o l j ö h e t ő e s e m é n y e k h a m a r k i m u t a t h a t j a k a z t , h o g y e z á l l a p o t o k n a n i n c s e l l e n t á l l o k k e p e s s e g k e l l . D e m e r t h e n j e r e s e g n e k t a r t j u k a z t , h o g y s i k e r ü l t

Németországot felmenteni a mesterségesen terjesztett erösszektől a feladattól, hogy óriási harcot folytasson Oroszországgal, amelynek győzelméből az egész világ következik a magacsi, habár az erösszeiben csak csekély mérvben, vagy egyáltalán nem is vett volna részt.

Legújabb posta.

A szerb királyi váloperhez. Bécsből jelentik 13-iki kelettel: a "Narodny Listy" bécsi tudósítója ma azt táviratolta lapjának, hogy Risticcs nem mint magán ember utazott Bécsbe, hanem kúla küldetésével volt megbízva. Fölhatalmazták, hogy a szerb királyi pár házasságtörési ályát békés uton egyenlítse ki a mi a Milán királlyal Abbiaiban folytatott íméttel megbeszéléseire vezethető vissza. Az idézett forrás szerint, Risticstagadja, hogy a királyi válsi szándékát helyeselte volna, sőt ellenkezőleg, teljesen egyetért a kiengesztelési javaslatokkal, amelyek Wiesbadenben törtettek, amelyek Natália királyné, Risticcs legnagyobb sajnálatára nem fogadott el. A váloper erepében ott van, a hol volt, mert Milán király elrendelte, hogy addig, míg hazza nem érkezik, ne tegyenek semmit. Risticcs reméli, hogy az ügyet békés uton elintézi oly módon, hogy a királyné, méltóságában és jogában nem szenved esorbát.

A berlini lapok Strossmayer terjedelmét tudósítást, közölnék a Strossmayer-ügyről, mely ott nagy feltűnést okozott. Ferencz József szavait rokonszenvesen magyarázzák.

Királyunk és a pápa. A Germania álv szemben, mely abból a körülményből, hogy a német császár elmegy Rómába, de a szásztrák-magyar uralkodónak a hámas szövetség felbomlását jóhoja, a "Post" kijelenti, hogy az osztrák-magyar uralkodó a pápa iránti gyöngédségből nem utazik Rómába, de ez nem egyértelműsá, hogy Ausztria-Magyarország kétségre vonná Olaszország jogát Rómára. A Habzburgdinasztia száz év óta bizalmas viszonyban áll a kuriához és így az osztrák-magyar uralkodó gyöngédsége a pápával szemben teljesen jogosult és megokolt.

A valesi herceg Magyarországon. A valesi hercege az hó 18-án Gyöngyösre utazik, hogy megismerje ott állomásozó huszárezredét. Onnan a herceg Keszthelyre utazik Festetics Tasziló gróhoz.

Az

"ARADI KOZLONY"

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhöz hordva:

Egy évre 12 - kr.
Fél évre 6 - "
Negyed évre 3 - "
Egy hóra 1 - "

Vidékre széküldve:

Egy évre 14 frt - kr.
Fél évre 7 - "
Negyed évre 3 50 - "
Egy hóra 1 20 - "

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése augusztus végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtennék, szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az "Aradi Közlöny" kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Szeptember 15. Szombat Római katolikus naptár: Hildeg. Protest. naptár: Nikodém. Görögország naptár: (augusztus 3.) Antim. Napkél 5 óra 39 perc kor. nyugszik 4 óra 1 perok. Szeptember 17. Doda Traján sajtótere az aradi esküdtségek előtt. — Arad megye állandó válsztmányának ülése d. e. 10 órakor. Szeptember 19. Hadkötelesek felülvisszálata Aradon, Temesváron és Fehértomplonon. Szeptember 24. Arad megye özi érnegyedek közgyűlése d. e. 9 órakor. — "A Kössy könyvtár" kedden és szombaton délután 3-4 és pénteken délelőtt 11-12 óra közt használható.

HIREK.

Arad és vidéke.

"Látszat és való" című az "Aradi Közlöny" regényének, melyet lapunk mai számában kezdünk meg a midőn melegen hívjuk fel arra olvasóink figyelmét, hogy vigyunk győződvé, hogy rendkívüli tetszéssel fog találkozni a minden tekintetben érdekes regény.

Jegyzők gyűlése. Az aradmegyei jegyzői nyugdíjgyűlést választmányá tegnap délelőtt Mőzes Mihály borosbesei Jelenőnklete alatt gyűlést tartott Aradon. Jelenőnklete az elnökön kívül R o r o d y Nándor glovóczi, M a r s z ó Zeoltán déznai és Szathmáry Károly pankotai jegyzők. Az ülésen első sorban öv. B o d n a r Gaborné volt radnai jegyző övzvevények, továbbá N e d e l k ö György ternovai és B a r k ö Mátyás borosjenői jegyzők nyugdíj iránti kérvénye intéztetett el. kérvényezőknék az őket megillető nyugdíj utalványoztatván. Elhatározatott, hogy tekintettel azon körülményre, miképp a nyugdíjalap jövedelme máris kevés az utalványozott nyugdíjakra; a jegyzők évi tagdíja 20 forintól 30 forintra emelhetik fel, továbbá kérvényezni fogják a törvényhatóságnál, hogy a községek által a jegyzői nyugdíj alapba fizetett illeték emeltessék fel. Az országos jegyzői nyugdíjgyűléstnek Budapest tartandó közgyűlésén az egylet képviselővel Mőzes Mihály elnök bizatot meg.

A közési gyámpénztárak rovancsolását K u l e s á r István megyei árszárdái számvevő befejezte azokat megfelelő renében találta, úgy hogy e tekintetben különös intézkedések szükségese fenn nem forog. — Hosszu nap. Az izraeliták ma ünneplik legnagyobb ünnepeiket az úgynevezett engesztelő napot, melyet hosszu nappak is neveznek. E napot az izraeliták ájtatoskodással az imaházban töltik s az előző nap esti 6 órajától másnap estig sem ételt sem italt nem vesznek magukhoz. — A két keleti utazás rendezését a városi menetjegyiroda azzal óhajította egybekötni, hogy kivitelre képes, a különösen keleti kivitelre alkalmas iparcezikkeinkből Konstantinápolyban és Kairoban kiállítás féltélelésit, hogy az ottani kereskedők és fogyasztók közönségnek alkalma és módja legyen tudomást szerezni arról, hogy mi az, a mit e tekintetben mi a keletnek nyujthatunk. — Erre nézve lapunk közölte is, hogy e két utazás vonata illetőleg hajója teljesen díjmentesen viszi az árumintákat keletre, s az illető konzulátusaink már utasításokat is kaptak, hogy e tekintetben is a legteljesebb támogatásban részesítsék iparosainkat, gyárosainkat. A menetjegyiroda e tárgyban ádványt intézett a kereskedelmi éspárkamarához, mely azonban az áruminták e szemléjének létesítését azért nem tette magáévá, mert a hátralevő időt már rövidnek találta magát e különösen rendkívüli horderejű eszmét elhamarkodásból megfontani nem akarta. Az áruminták e szemléje tehát az idén létesülni nem fog, a mi azonban a menetjegy iródat nem mentheti fel már az egyszer kimondott szava kötelező erejé alól. — Az aradi legmagyobb késszéggel hozza küztudomásra újból is, a ki árumintákat a kar kivinni s kiküldeni az hó 25-én induló hajóval Konstantinápolyba, Jaffába, Alexandriába, Kairóba, Athenés Szalonikibe, ezt még mindgiz tehetheti a konzulatukok támogatása biztosítva lévén, nemcsak az iparés kereskedelmi testületek, de egyes iparosok és kereskedők számára is. — E tárgiban a bejelentések a menetjegyiródahez küldendők.

Névmagyarosítás. Hani Borbála aradi lakosné vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel "Barta"ra változtatta.

Eljegyzés. Seprosi Czárán Géza aradmegyei birtokos eljegyezte Koltai Vidos Ilona urholgyet, Koltai Vidos Elek cs. kir. tábornok, pétervári parancnok mévlet és kedves leányát.

Doda-féle sajtóper. P a r e e z György aradi kir. ügyésznek mint sajtóügyi köztádonak — Doda Traján nyug. cs. és kir. tábornok, karánsébes lakos ellen, nemzetiség elleni ígatás miatt indított sajtóperében a nyilvános esküdtszéki tárgyalás az aradi kir. törvényszék sajtóügyi termében f. évi szeptember hó 11-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Belépti jegyek a tárgyalásra Papp Constantin irodaigazgatónál szerezhetők.

Aradon, 1888-évi szept. hó 14-én. Simon Akos dr. sajtó bírósági jegyző.

Piaczón jött a világra. A tegnap délelőtti hetipécs alkalmával a gabonateren a kosok közt Kicsi Mátyné batonyai parasztasszony egy egészséges fegyermeknek adott életet. Mire a szomszédok egy babát kerítették elő, már alig volt arra szükkeg.

A szélhámos és a kupaktanács. Az érdemes gyáli kupaktanács fel van habarodva, egy nagyvárosi szélhámos palántalódtott be a cöldes kiefaluba s elég vakmerően volt falnak vezetni az egész érdemes kúpnoktanost Tsanacsokának a nagy dologban a falubáza hosszú asztalánál s hosszú írást küldtek a szegedi főkapitányhoz, hogy kerítse kézre a szélhámos, akinek viszont dolgot a következökben adják elő: Egy-szerre ott termelt a csendes község utcázzan a "gyüttmőnt" ur czünderben. Az övitusok alatt ez az ülkök közbortányt keltette. A kupaktanács maga elé öztáttatta a kisbiróval. Az idegen Weinberger Lajos perlaki tanítónak adta ki magát. Ez azonban nem impouált a kupaktanácsnak. Alattomban tudszokdott utána Perlakon,

de mire önnét megházdútolták a szélhámos, az elüint. De ez csak előjáték volt. Közélebb egy szegedi fiakker robotogt be Gyálán a község házház. A fiakkeren egy nyákalapos ozifra dáma ölt a 9. sz. szegedi hordárral. Hát ezek mit akarnak. A kupaktanács fogadta a jövevényeket.

A jegyző urat kereseim, így özött a rejtélyes dáma villogó szemekkel. Előáll a jegyző.

Nem ezt, a másikat, — sipít a hólyg.

Nincsen másik. — Hosszas tárgyalás után kültt, hogy a szélhámos, a kit a szegedi hólyg keres, Szegedben gyáli jegyzőnek adta ki magát. Mint ilyen házasságot ígért hólygének s ezen vőlegényi állásban a menyasszonyát meglopta. Elopott 3 arany gyűrűjét s egyéb tárgyait. Erre a szélhámos tolvajra hívja fel magát a gyáli kupaktanács a szegedi főkapitány figyelmét.

Kirándulás Aradról Budapestre. Folyó hó 22-én azaz szombaton az este 9 óra 17 perczkor induló vonattal az aradvárosi menetjegyiroda kirándulást rendez, mely kirándulásból 50 százalékkal mérsékelt 14 napig érvényes menetérti jegyet ad ki. A menettérti jegyek, melyek csak is a városi menetjegyirodában kaphatók, — ára a II. osztályban 10 frt 80 kr., III. osztályban 7 frt 70 kr. M. á. v. Arad városi menetjegyiroda

A ménesi vinczellér-képezdnél örsesdedbe jött egy alapítványi helyre V a r j a s s y Árpád kir. tanfelügyelő és ifj. K r i s t y ó r y János közbizajársára K o v á c s Ferencz marosvásárhelyi apát eseres C s e r e y István székeky származásu három polgári iskolai osztályt végzett ifjut küldötte a vinczellér-képezdebe.

Gyászrovat. Mély részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Patrubby Gyergy kir. tanácsos, Bndapest főváros nyug. tisztí főorvosa és neje szül. Dániel Terézia megtört szíval tudatják egyetlen gyermeküknek, P a t r u b á n y D e z s ö n e k f. évi szeptember 13-án, szervi szívbajban, hosszas szenvedés után, életének 17-ik évében, Draconz történt elhunytát. Földi maradványai a róm. kath. egyházi szertartás szerint, ugyanott f. hó 15-én fognak a családi sírboltba elhelyeztetni. Bóka poraira Drauz, 1888. szept. 13.

Büntető tárgyalások. Az aradi kir. törvényszéknel szeptember hó második felében a következő büntütyek "érhinek tárgyalás alá: Szeptember 17. Kir. ügyésznek — D o d a Traján eleni sajtóper. Szeptember 18. Tyira Kosztán és társai lopás büntette. Vostynár Juon és társai lopás. Pasztori Teréz lopás. Szeptember 20. Öv. Háló Mihályné orgazdaság. Méhes Mihály lopás büntette és vétsége, Berár Tódor és társai hatóság elleni érszak. Id. Bimbó Mihály és társai testi sértés. Stark János sikkszásás. Szeptember 22. Demény Andrus súlyos testi sértés vétsége. Buresak Agnes lopás büntette. Surdea Nikole emberölés vétsége. Kriszti Petru és társai gyilkosság. Szeptember 25. Blum Sándor és társai magán okirat-hamisítás. Janovits Albert súlyos testi sértés büntette. Balázs Antalné és társai becsteltsérsítés. Szeptember 27. Szokoly József gondatlanág által okozott testi sértés. Kremmer Dévidné lopás büntette. Wolf Sándor és társai család büntette. Szeptember 29. Rogdán Mihály és társai személyes szabadság megsértése. Weisz Móricz súlyos testi sértés büntette.

A szülöti határidő megállapítása végett M a g y a r á d hegyközsége f. hó 16-án. M u s z k a hegyközsége pedig f. hó 20-án közgyűlést tart.

Vörheny Apátfalván. Apátfalváról írjak lapunknak: A lakosságot hetek óta tartja ideges izgatottságban a vörheny óhözöngése. Naponként 4-5 gyermeket ragad magával áldozatul ezen járványos betegség és 60-át meghalad a közlebbi időben elhaltak száma. A községen egy orvos teljesíti az egészségügyi teendőket, egy a betegek naponkénti látogatása a járásorvos segítségével mellett is alig lehetséges.

HAZÁNK ÉS A FÖVÁROS.

A szabadkai negyedmillió lopás ügyében, mint Szegedről csütörtökről jelentik, a rendőrség erőlyesen folytatja az előnyomozást. Mivel a tolvajok nagyrészt Szegeden fogták el, az úgy albirálására a szegedi és szabadkai királyi törvényszékek közti illetékeségi kérdés merült fel, de ez irányban az igazságügyminiszterium még nem döntött s ezér egyelőre bírói beavatkozás még nem történt. Az elfogottak bevaltoztak, hogy a lopásban H u s z t a Ferencz és J u h á s Zsigmond szabadkai lökupecezeknek is részük van. Huszta és Juhász értesültek, hogy a csendőrs-parancsnokság kiadta ellenük az elfogatási parancsot s ezért ravasz fortálytaly Sz a l y védőőnygdukkel önkényi jelentkeztek a szegedi ügyőrségnél, mely a csendőrséghez utasította őket. Ide is elmentek s zsonnal ie is tartóztatták őket. Huszta Ferencz és Juhász Zsigmond a negyedmillió lopás előtt szegény hajcsárak voltak, s ma mind a kettően duszdagadok. A csendőrség házmozozást tartott náluk, s ez alkalommal tízenegy nagy értékű fajlovat talált birtokukban. A vizsgálat eddigi adatai remélni engedik, hogy a banda minden egyes tagja hurokra kerül s a károsult Geiger ház is vizsgálkajja ellopott negyedmilliójának legnagyobb részét. Geiger a meglopott szabadkai föld és házultajdonos, a tolvajoknál talált értékpapirokat fölismerzte. A csendőrség eddig tízenegy embert tartóztattott le, kik négy különböző városban vannak fogva.

Felfüggesztett megyei főjegyző. P o z s o n y v á r m e g y e közigazgatási bizottsága, M a s a t Autaj megyei

főjegyzőt, csütörtöki ülésben, állásától felfüggesztette s elenében a vizsgálat megindítását mondta ki. A főjegyző ellen Eszterházy István gróf, elnökök főispán, M-nak állásához nem illő, botránnyos magaviselelé miatt emelt vadat. A bizottság e vad és az ezzel egyidejűleg előterjesztett fejleltés alapján határozott a fennebbiek szerint. A váratlan eset városszerzte kínos benyomást okozott s nagy feltűnést keltett.

Rövid hírek. A l u b l ó i f ü r d ő b e n szeptember 5-ig összesen 931 vendég volt. A r e d a i a r a n y b a n y a b a n a m u l t ö z l e t é v b e n 207 kilogramm nyers aranyat bányásztak ki, míg a megelőző évben csak 114 kilogramm volt az eredmény. — M a r o s v á s á r s á r h e l y t a l e a n y á r v a h é z y e l e t é s a j ó t e k o n y n ö g y e l e t j ö v ő v a s s r n a p s a j á t p é n z t á r a i k é s a s z i n h a z a l a p j a v a r a n y p é n z t a r t e n d o z n e k ; a r e n d o z ő b i z o t t s á g T o l d a l a g i V i k r n é g r ö f n ő s z ü l . B á n f y A n n a b á r o n ő e l n ö k l e t e a l a t t a l a k u l t m e g . — A m i s k o l c z i G b o r k i á l . l i t á s i r á n t n e g y a z é r d e k l ö d é s a z e g é s t o k a j h e g y a j a i é s e g e r - v i s o - t a i b o r v i d e k e n a s z á m o s b u d a p e s t i é s b é c s i b o r k e r e s k e d ő s j a b e j e l e n t e t t e é r k é z e s é t . — M o o r o n k e d é l y e s e n o l g a z d a l k ö t t é k a z i s k o l a - a l a p o t e g y é b e z é l o k r a s a k ö z s é g m o s t 1 5 , 4 1 2 f r t o t k ö t e l e s m e g t é r t e n i .

IRODALOM ÉS MŰVÉS ZET

Magyarország története című fűzetes vállalat indult meg V a y Dániel gróttól. V a y Dániel gróf egyike az 1848. előtti mozgalmas idők legkiválóbb férfának, s miota a nyilvános szereplés teréről visszavonult, ernyedetlen szorgalom s lelkesedéssel dolgozott a nagy munkán, melyben megtestesült közeledő ezredés fennállásunk ünnepek nagy eszméje. Vay gr. nemcsak mint a mult idők tarsadalmanak nagy alakja ismeretes előttünk, hanem mint az az irodalom kiváló munkása, aki munkájával bizodalnyára pótolni fogja azt a rég érzett hiányt, melyet a magyar történetírás oly régen nélkülözött. — M a g y a r o r s z á g n é p - s z e r i e n m e g i r o t t t ö r t é n e t e v a l o b a n e g y f r t f o g p ó t o l n i , m e l y e t e d d i g i t ö r t é n e t i r o i r k v a g y n e m t u d t a k v a g y n e m a k a r t a k b e t ö l t e n i . E g y n é p n y e l v é n m e g i r t m u n k a , m e l y b e c e g y s z e r e d é s m e g i r t e l , m e l y b e t e l j e g i m a g a t a s z e g é n y e m b e r s z i v é b e i s , o l y s z o l g a l a t o t t e s z , m e l y e r t a z i r o d a l m t ö r t é n e t i s h a l a l v e m l e k e z h e t i k m e g V a y é r d e m e i r ö l . E z e r é v e , h o g y a m a g y a r u t a h a g y t a ö s e i n a k , e z e r é v i k ü z k ö d é s e l a n a l a p i t o t t a e h o n t , m e l y l e g m i n d e n m a g y a r s z i v e e l v á l h a t l a n n a l ö s z e f e l t . N a g y m u l t j a v a n e h o n n a k s m i d ű n e z e d é v e s f e n n á l l á s á n a k ö r ű m ű n e p e l y e r e k é s z ű l n e k . V a y g r . M a g y a r o r s z á g t ö r t é n e t e n e k k i a d a s t n e m o s a k a z a l k o l m a s z e r t s é g , d e a s z t k é s s e g i s i n d o k o l j a . — A v á l l a t 1 5 k r o s f ű z e t k e b e n i n d i t j a m e g a m u n k á t , h a v o n k e n t h a r o m f ű z e t f o g m e g j e l e n n i , a m e l l e n t a k i a d ő t ö b b f e l e k k e d v e z m é n y b e n f o g j a r é s z e s i t e n i e l ő f i z e t e i t . V a l o b a n ó h a j a t t a d , h o g y a v á l l a t o t m i n d e n m a g y a r e m b e r p á r t o l j a . A z e g é z m u n k a m i n t e g y 3 6 - 3 8 f ű z e t b e n j e l e n k e m . E l ő f i z e t h e t n i e g é z é v e (3 6 f ű z e t) 5 f r t 4 0 k r . , f é l é v e (1 8 f ű z e t) 2 f r t 7 0 k r . , n e g y e d é v e (9 f ű z e t) 1 f r t 3 5 k r . M i n d e n ö t e l ő f i z e t ő k i v á n a g y ű j t ű n e k t i z e t e l p é l d á n y j á r . K i v á n a t r a g y ű j t ű v i b e m u t a v a n y f ű z e t k i l d e t i k . M e g r e n d e l e s e k é s e l ő f i z e t e s e k D e b r e c z e n b e , " M a g y a r o r s z á g T ö r t é n e t e " k i a d ó h i v a t a l á b a (D e b r e c z e n i E l l e n ö r " k ö n y v n y o m d á j a) , c i z i m z e n d ő k .

Köszönetnyilvánítások.

Gabonauzlet. A m. kir. államvasutak egyetértve, a budapesti vasut igazgatóságával gabonamentőknek ömszlettét állapotban (a la rinfusa) vonalainkról Fiuméba, a m. kir. államvasutak saját állomásaíról szonfélül meg Rákos állomására, a budapesti körszaktárakba, a bécsvárosi körszaktárakba, végre az osztrák-magyar-bajor és lindau-oralbergi forgalomban való szállítására nézve az eddig fenálló kedvezményt abban bővítették ki, hogy a szállító felek gabnahtldevényeiket bizonyos feltételekkel a fuvarszekerekkről közvetlen vasuti kocsiakba rakhassák. Az így eszközöndő rakodás a szállításához alkalmazott szákok használati idejét jelentékenyen megrövidítven, az által a szállító községnek fontos érdeke mozdítottak elő. A szállításra vonatkozó szabályzatra nézve különben a nevezett vasutak államásain körthlményes felvilágosítás szerezhető. Budapest, 1888. szept. 13-án. Az igazgatóság.

Gabonauzlet. (Budapest, szeptemb 13.) Buzátt ma mérsékeltlen kinaltak, a kereslet élénkbe volt. Szilárdabb irányzat mellett elkelt mintegy 20,000 mmázsa, 5 kral magyabb áron.

Eladatott: B u z a : (u j) T i s z a v i d é k i : 1 5 0 m m . 8 1 k . 7 f r t 8 2 1 / 2 k r . 2 0 0 m é t e r m a z s 8 1 k . 7 f r t 8 5 k r . 2 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 8 0 k r 3 0 0 m m . 8 0 5 k . 7 f r t 8 5 k r . 5 0 0 m m . 8 0 5 k . 7 f r t 7 5 k r . 1 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 8 0 k r , 3 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 8 2 1 / 2 k r 1 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 7 0 k r . 1 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 7 0 k r . 1 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 7 0 k r . 1 0 0 m m . 8 0 k . 7 f r t 8 0 k r 1 0 0 m m 7 8 8 k 7 f r t 6 0 k r , 1 0 0 m m 8 0 8 k . 7 f r t 6 7 1 / 2 k r , 1 0 0 m m 7 f r t 6 7 1 / 2 k r , 2 0 0 m m 7 9 6 k 7 f r t 5 7 1 / 2 k r , 1 0 0 m m 1 8 4 k 7 f r t 6 7 1 / 2 k r . 5 0 0 m m 7 8 5 k . 7 f r t 6 0 k r a j z a r .

P e s t m e g y e i 1 0 0 m m . 7 9 5 k . 7 f r t 6 0 k r a j z a r , 1 0 0 m m . 7 8 k . 7 f r t 6 2 1 / 2 k .

F e h é r m e g y e i 8 0 0 m m . 7 9 k 7 f r t 8 0 k r 5 0 0 m m . 7 8 5 k 7 f r t 7 2 1 / 2 k r , 5 0 0 m m . 7 7 5 k 7 f r t 7 0 k r a j z a r . B á c s k a i 1 4 0 m m . 7 7 2 k . 7 f r t 6 5 k r o n , 6 0 0 m m . 7 5 8 k 7 f r t 6 5 k r o n . H a r t a i 1 0 0 0 m m . 7 9 5 k 7 f r t 8 5 k r a j z a r . B a j a i 1 0 0 m m . 7 8 k 7 f r t 4 5 k r . E r d é l y i 1 0 0 m m . 8 0 k 7 f r t 6 0 k r a j z a r . E z a k m a g y a r o r s z á g i 3 0 0 m m . 7 8 8 k . 7 f r t 5 0 k r . H a t á r i d ő z l e t . A h a t á r i d ő z l e t b e n a z i r a n y z a t s z i l á r d u l t . H a t á r i d ő k j e g y z e s e d é l i 1 2 ó r a k o r : B u z a t a v a s z r a 8 5 4 - 8 5 5 f r t o n , b u z a ö s z r e 7 6 9 - 7 7 1 f r t o n , T e n g e r i j u l i u s - a u g . - s e p t e m b e r f r t o n , t e n g e r i 1 8 8 9 , m á j u s - j u n i u s r a 5 4 4 - 5 4 6 f o r i n t o n . Z a b ö s z r e 5 2 4 - 5 2 6 f r t o n , z a b t a v a s z r a 5 7 8 - 5 8 0 f r t o n . K á p o s z t a r e p e z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 1 4 1 / 2 - - - - - 1 4 1 / 2 f o r i n t o n . K ö t t e t t : B u z a t a v a s z r a 8 5 3 - 8 5 6 - 8 5 2 f r t o n , m á j u s 7 6 5 - 7 7 3 - 7 7 1 f r t o n , u j t e n g e r i 1 8 8 9 , ö s z r e - j u n i u s r a 5 4 3 - 5 4 6 f r t o n , z a b ö s z r e 5 2 5 - 5 2 2 f r t o n .

H i v a t o l a s j e g y z e s e k : B u z a t a v a s z r a 8 5 3 p é n z , 8 5 4 á r u , b u z a ö s z r e 7 7 0 p é n z , 7 7 2 á r u . T e n g e r i j u n i u s r a - - - p é n z - - - á r u , t e n g e r i a u g u s z t u a r a - - - p é n z , - - - á r u , t e n g e r i s e p t e m b e r - - - o k t o b e r r e - - - p é n z , - - - á r u , u j t e n g e r i 1 8 8 9 . m á j u s - j u n i u s r a 5 4 4 p é n z , 5 4 6 á r u . Z a b t a v a s z r a 5 8 0 p é n z , 5 8 2 á r u , z a b ö s z r e 5 2 3 p é n z , 5 2 5 á r u . K á p o s z t a r e p e z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 1 4 1 / 2 p é n z , 1 4 1 / 2 á r u .

H i v a t o l a s j e g y z e s e k : B u z a t a v a s z r a 8 5 3 p é n z , 8 5 4 á r u , b u z a ö s z r e 7 7 0 p é n z , 7 7 2 á r u . T e n g e r i j u n i u s r a - - - p é n z - - - á r u , t e n g e r i a u g u s z t u a r a - - - p é n z , - - - á r u , t e n g e r i s e p t e m b e r - - - o k t o b e r r e - - - p é n z , - - - á r u , u j t e n g e r i 1 8 8 9 . m á j u s - j u n i u s r a 5 4 4 p é n z , 5 4 6 á r u . Z a b t a v a s z r a 5 8 0 p é n z , 5 8 2 á r u , z a b ö s z r e 5 2 3 p é n z , 5 2 5 á r u . K á p o s z t a r e p e z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 1 4 1 / 2 p é n z , 1 4 1 / 2 á r u .

H i v a t o l a s j e g y z e s e k : B u z a t a v a s z r a 8 5 3 p é n z , 8 5 4 á r u , b u z a ö s z r e 7 7 0 p é n z , 7 7 2 á r u . T e n g e r i j u n i u s r a - - - p é n z - - - á r u , t e n g e r i a u g u s z t u a r a - - - p é n z , - - - á r u , t e n g e r i s e p t e m b e r - - - o k t o b e r r e - - - p é n z , - - - á r u , u j t e n g e r i 1 8 8 9 . m á j u s - j u n i u s r a 5 4 4 p é n z , 5 4 6 á r u . Z a b t a v a s z r a 5 8 0 p é n z , 5 8 2 á r u , z a b ö s z r e 5 2 3 p é n z , 5 2 5 á r u . K á p o s z t a r e p e z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 1 4 1 / 2 p é n z , 1 4 1 / 2 á r u .

Vegyes közlemények.

Szász-ünet. (Szeptember 14.)

(B.) Szász. Kászásru nagyban 55-25, 55-50 kicsinyben 66 hordó nélküli per 100 liter o. beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatosédsé. (Szeptember 14.)

Gyenge vételkedv, nyugodt. Forgalom 7000 mm. Alig valami üzlet Buza tavaszra 8,47-48, öszre buza 7,65-64, zab öszz 5,76-76 zab tavaszi 5,22-23. Tengeri július-augusztusra 5,49-44. Bepoze 14,25-14,36.

Sertés-kereskedelmi csarnok

Budapest-Köbányán. — Köbányán, szept. 14. Az ület ösodes. Magy urasági öreg, nehéz 48-50 forint, fiatal nehéz 51-52 feli forint, fiatal köz

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 13-án.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru		Pénz	Áru
M. kir. arany. adóment. 4g	100 50	100 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság			Pesti közúti vaspálya	388	354
„ papírajárék adóment. 5g	90 90	91 20	Osztrák hitelintézet	311	311 20	Pesti közúti vasp. élvezet-jegyek	110	215
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 5g	146 50	147 50	Osztr.-magyar bank	878	880	Budapesti III. ker. takarék	109	110
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	146 50	147 50	I. magyar iparbank	153	154	Országos központi	452	457
M. 1869. kel. v. á. kötv. (ela.)			Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	752
adóment. 5g	97 50	98	Bécsi bizt. társulat	199	203	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455
M. 1875. kel. ár. v. szb. (ela.)			Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	210	215	Magyar ált. takarékp. részvény.	88	89
adóment. 5g	114 50	115 50	Első magy. általános bizt. társ.	3050	3075	Alagut	145	147
M. 1876. kel. aranyban (ela.) adó-			Fonclere pesti bizt. társ.	70 25	71	Általános waggon kölcs. társaság	69	72
ment. 5g	130	130	Magyar-francia bizt. társ.	175	180	„Franklin”-társulat	198	200
M. kir. nyereséj. kölcsön 100 frt	120 50	130	Pannónia vissz. társ.	975	986	Ganz és társa vasasn. és gépgyár	826	830
50 frt drbjá	126	136 50	Coucordia malom	525	528	Geschwind-féle szeszyár	330	332
Tiszai és szegedi kölcsön 4g	126	126 50	Első budapesti malom	1030	1040	Gyapjuzm. és biz. I. magyar	246	250
M. k. földm. kötvények 5g	104 50	105 50	Erszébet malom	242	244	Keresk. építlet	675	—
„ „ 1867. zá-			Hengermalom	525	530	Könyvnyomda „A thaeusum”	444	448
rad. 5g	104	105	Luzsa malom	352	255	Pesti	1070	1100
M. k. földm. kötvények tessai 5g	104	105	Molnárók és stűtők malma	358	359	Közszéb. és tégelyg. (Drascho)	221	222
„ „ 1867. zá-			Pannónia malom	755	760	Nemzetközi waggon kölcsön-rez-		224
rad. 5g	104 50	105 50	Viktoria malom	130	132	vezényeltársaság	59	60
M. k. földm. kötvények horvátb-			„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t.			Pesti építő-társaság	100	101
orsz. 5g	104	—	Alföld-fiumei vasut 5g	175 50	176 50	Rimamurány-salgotárj. vasutvtrá.	171	172
M. k. földm. kötvények erdélyi 5g	104 50	105	Bátaszék domb. szakany vasut 5g			Salgótarjáni közszéb.	152	154
„ „ erdélyi jels. urb. vk.			Déli vasut 5g			Schlik-féle vasú. és gépgyár	—	—
(100 lit 5g)	98 50	99 50	Eszakkeleti vasut 5g	154 50	155 50	Schlik-féle vasú. és gépgy. II. kib	810	820
Szállószemlev. kötv. (100 frt) 5g	100	100 50	Erdélyi vasut 5g	172 50	173 50	Serfözde első magyar	270	274
Post. tar. kölcsön 1870. évből 6g	159 50	107	Győr-sopron-ebenfurti vasut 5g			örtérháló	—	—
„ „ 1871. évből 6g	107	109	Kassa-oderbergi vasut 4g	142	143	ósknti kőbánya	—	—
Budapest főv. 1880. kölcsön 6g	100 75	101 50	Magyar galiziai vasut 3g	160 50	161 60	Spodium- és osontisztgyár	110	120
Budapesti bankgyes. részvényi.	100	100 50	M. ny. v. (sz. győr-graczi vasut 5g)	157 50	158	Szálloda-részvény-társaság	104	106
Magy. ált. hitelbank	281	281 50	Osztrák állm. vasut 5g	232 50	233	Téglá- és mézeséget üjaki	149	150
Magy. jels. hitel. II. kib. in. ellenv.			Pécsi arcai vasut 5g			Török dohányrészvény	25	25 5
Magy. lesz. a pénzügybank	89 25	89 60	Tisz. vidéki vasut 5g			Gőz églgyár kőbányai szelv. nélk.	102	105 50
			Osztr. dunagőzhajózási társ. 5g			M. jels. bank ny. kölcsönköt. 4 sz.		

Záloglevelek.

Pénz	Áru
M. földhitelint. papírérték 5g	102
„ „ 4g	101
„ „ 3g	99 50
„ „ 2g	127
„ „ 1g	129
„ arany v. ezüst 5g	102 50
„ jelzálogbank 5g	101 50
Kisbirt. orsz. földh. int. 5g	101 50
Osztr.-magyar bank o. é. 5g	101 75
„ „ 4g	99 90
„ „ 3g	99 90
„ „ 2g	99 90
„ „ 1g	102
Pesti keresk. bank 6g	101
„ „ 5g	101
„ „ 4g	101
Albina tak. és hitelint. 6g	101

Előbbségek.

Pénz	Áru
Budapesti lánchíd 5g	104
Loyd- és tözede-épület 6g	99 50
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	—
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50

Pénzmekek.

Pénz	Áru
Cs. kir. arany (vert)	5 73
Cs. kir. arany (kőr)	5 66
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 62
20 frankos arany	9 62
Osztrák és magyar ezüst	—
Német. birod. bankj. vagy ezekkel	—
egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 90
Ném. bank. 100 ném. bir. márkáért	59 65
Amsterdam 100 hollandi fl.	50 10
Paris 100 frankért	50 10
SVájci pénzügybank 100 frankért	50
London 10 font sterlingert	125 10

Hirdetmény.

Hajójáratok a Száván, Mitrovicza és Sabatz között a magy. kir. államvasutak hajóival.

A m. kir. államvasutak a Száván, Mitrovicza és Sabatz között saját hajóival naponkénti rendszert vezetik, mely intézkedés következtében ezen hajó *July évi július hó 17-től kezdve* az alábbi menetrend szerint közlekedik és pedig:

Indulás Sabatztól Mitroviczára naponként reggel 8 órakor
 érkezés Mitroviczára d. e. 10-11 óra körül
 indulás Mitroviczáról Sabatzra d. e. 3 órakor
 érkezés Sabatzra d. e. 5-6 óra körül

Annél fogva a hajócsatlakozásban áll úgy a Mitroviczáról induló 2645., mint az odaérkező 2612. számú vonatokhoz.

A hajó rendes állomása Mitroviczán a Szávapart azon pontján van, hová a szávaparti vágány kivezet, 95791. C. II. szfm.

A mitroviczai helyi utasok kényelmére azonban a hajó úgy le- mint feltelje való útján Mitroviczán a város alatt is megáll, utasok és podgyász be- és kiszállítása cz. jából, Megjegyzendő, hogy legközelebb — a majdan közzé teendő időtől fogva — a személy szállító vonatok a mitroviczai vasúti állomásról közvetlen a Száva parti állomásra fognak kijárni.

A hajócsatlakozás vonatkor személy podgyász és árudijszabások a m. kir. államvasutak díjszabási ügyosztályában megszereshetők, megjegyzvén, hogy saját állomásainkról Sabatzra, vagy onnan megfordított irányban feladásra kerülő szállítványok a vasúti és vízi díjtételeknek összevonásával közvetlenül rovatolatnak el. Az árú átvétele illetőleg kiadása Sabatzon azoda kirendelt hivatalos közegek által eszaközöltetik.

Végül megjegyezzük, hogy a hajóra szóló jegyek az utasok által a sabatz-mitroviczai irányra nézve sabatzi kirendeltségünkkel, a megfordított irányban pedig addig, míg Mitroviczán a szávaparti állomásunk megnyitják, magán a hajón válthatók.

Budapest. 1888. augusztus hó 2-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Mely szemel közhírre tétetik, hogy Muszkán a f. évi szűrteti határidő meghatározása, a munkabér stb. megállapítása végett, 1888-ik évi szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor Muszka községében, hegyzseki gyűlés fog tartani, melyre a tisztelt szőlő birtokos urak ezenel meghívatók.

Muszkán, 1888 évi szeptemb. hó 10-én.

A község elöljárói.

BETON ZSILIREK BETON-SCHLEUSSEN

Rüstsch Robert

CEMENT-TECHNIKUS

SAJONIZÁSI ÉS HAZTALVIZ

MÉNTERESITÉS VÁLLALKOZÓ

BETON ALAPZATOK BETON-FUNDATIONEN

BETON TORONYOK BETON-TÜRMEI

BETON TÜRMEI ÉS HAZTALVIZ

BETON TORONYOK ÉS BETON TÜRMEI

BETON TORONYOK ÉS BETON TÜRMEI

BETON TORONYOK ÉS BETON TÜRMEI

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak 8-szes állomásain a hirdetés kifüggesztési, valamint a könyv- és hírlapelárúsítási jogokat, 1889. évi január hó 1-től számítható három évre bérbeadására, ezennel nyilvános pályázatot nyitattik.

Felhívotnak a vállalkozni szándékozók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és jól lepecsételt ajánlataikat ezen czímmel: „Ajánlat az 334 488 számhoz 1888 év október hó 10-én d. e. 12 óráig a m. kir. államvasutak forgalmi szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz.) átadják, vagy postán megküldjék.

Bánatpénzül az ajánlott évi bérösszeg 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban, legkésőbb október hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. — Az ajánlatban ennek megtörténte megemlítendő, de a letétjegy nem csatolandó.

A későbbben beérkező vagy bánatpénz nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bérleti feltételek a pályázati határidőig, naponként a hivatalos órák alatt, a formalmi szakosztályánál megtekinthetők esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Csak magyar nyelven írt ajánlatok fogadhatnak el.

Budapest, 1888 augusztus 30.

Az igazgatóság.

nem termelne 300 frtnak megfelelő kőmennyiséget — a különbözet a községi pénztár javára marad, ellenben, ha a többlet termelne mint az 300 frtnak megfelel, többletet fizetni köteles, kőbőleniknt a levért legmagasabb árral számítva.

3. Oly zárt ajánlatokhoz, melyekhez a 300 frt készpénz csatolva van, az árverés napjáig bármely napon, az árverés napján pedig d. e. 10 óráig fogadhatnak el.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Solymoson, Aradm. 1888. szeptember 10-ikén.

Papp Gábor,

körjegyző.

Arlejtési hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1888. évi július hó 10-én 24172. sz. a kelt rendeléssel az ó-paulisi állami népiskola épületének átalakítása államsegély mellett engedélyeztetett.

Ezen építési munkálatok vállalkozás utján való biztosítása végett 1888 évi szeptember hó 24-én. hétfőn d. e. 10 órakor a megyei kitanfelügyelőség hivatalos helyiségében szóbeli- és zárt írásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az építési költségek a jóváhagyott költség-előirányzat szerint a következők:

1. Bontás és földmunka	33 frt 61 kr.
2. Kőműves munka	535 „ 67 „
3. Ács	366 „ 26 „
4. Asztalos	102 „ — „
5. Lakatos	106 „ — „
6. Mázoló	33 „ 90 „
7. Üveges	43 „ 20 „
8. Bádogos	17 „ 49 „
Összesen	1238 frt 27 kr.

A tervek, költségvetés, építési leírás, árlejtési és építési feltételek ezen hirdetmény keltétől fennemlitett hivatalos helyiségben megtekinthetők s ugyanott átvehető az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívotnak a vállalkozni szándékozók, miszerint az árlejtés napján és órájában az előirányzott építési költség után számítható 5%-töli bánatpénzzel ellátva a kifizetett helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat az 5%-töli bánatpénz melléklése mellett henyujtsák.

Kelt Aradon, 1888. évi szeptember hó 5-én.

Varjassy Árpád, s. k.,

kir. tanfelügyelő.

6211 szám.
1888

Visszárverési hirdetmény.

Alólirott m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírre tétetik, miszerint a lippai uradalomhoz tartozó álliosi 200 hold 1588 □ öl „majorföld“ 1888. november 1-től 1894. október 31-ig terjedő 6 évi bértartamra leendő hasznosítása iránt **Riesz Simon Ippal lakos kára és veszélyére** Lippán, a m. kir. kincstári ispánságnál 1888. szeptember hó 25-én d. e. 10 órakor visszárverés fog tartatni, melyre bérelni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghívatók.

Riesz Simon lippai lakos ezen visszárverésből kizáratik.

Kikiáltási ár éves kath. holdanként 12 forint 21 krajczár o. é.

A feltételek a hivatalos órák alatt a lippai kincstári ispánságnál megtekinthetők.

Aradon, 1888. szeptember 6 án.

M. kir. áll. jószágigazgatóság.

988. gazd. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a színház épületben Br. Simonyi Lajosnál által az északeleti sark első emeletén bérelt 1 elsőszoba, 3 utcai szoba 1 cselezésű szoba, konyha és kamarából álló lakásnak és oldalon Suhai Jozsefné által bérelt VI. sz. bálhelyiségnek 1888 november 1-től leendő bérbeadására iránt folyó évi november hó 14-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánatpénz melléklése en. s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és a költségvetés a gazdasági tanácsoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi auguszt hó 26-én tartott üléséből.

Kiadta:
Varjassy Lajos,
aljegyző.

Arverési hirdetmény.

Solymos község tulajdonát képező alább nevezendő kőbánya kőtermelési joga Solymos községében, a f. évi szeptember 23-ik napján d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett bérbeadni fog u. m.

I. Az érdélyrészi m. kir. államvasut 26. sz. örház a megyei úton levő 48. s. köhídon tul III. sz. bánya kőtermelési joga, egy évre a termelt kő arányában kepest köbőlenként 1 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett.

1. Ezen bányára árverelni szándékozók 300 frt biztosítéknak az árverés megkezdése előtt való letétele mellett árverezhetnek.

2. A biztosítékként letett 300 frt a legtöbbet ígérőre nézve a községi pénztár javára bevételzettik oly hozzáadással, hogy ha a bérleti év folyamán a levért legmagasabb árral számítva, —

493-14